

Reactie van het Register Belastingadviseurs (hierna: ‘RB’) op Fiscale verzamelwet 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Onderdelen commissie winst.....	2
2.1	Samenloop werkkostenregeling en aftrekbeperking voor gemengde kosten	2
2.2	Aanpassing bezwaarmogelijkheid niet verrekende belasting in de vennootschapsbelasting.....	3
2.3	Creëren wettelijke basis uitstel van betaling zonder invorderingsrente	3
3	Onderdelen commissie toekomstvoorzieningen	3
3.1	Aanpassing tekst artikel 3.100 Wet IB 2001	3
3.2	Gelijktrekken uiterste ingangsdatum lijfrenteverzekering en lijfrenterekening en - beleggingsrecht.....	5
3.3	Verduidelijking overgang bancaire lijfrente bij overlijden.....	8
4	Conclusie	8

1 Inleiding

Het RB heeft met belangstelling kennisgenomen van de door u voorgelegde Fiscale verzamelwet 2026.

2 Onderdelen commissie winst

De Commissie Winst van het RB gaat in op drie onderdelen van de Fiscale verzamelwet 2026. De Samenloop werkkostenregeling en aftrekbeperking voor gemengde kosten, de aanpassing bezwaarmogelijkheid niet verrekenende belasting in de vennootschapsbelasting en het creëren van een wettelijke basis voor uitstel van betaling zonder invorderingsrente. Over het algemeen is het RB positief over de wijzigingen, maar er is op onderdelen ruimte voor verdere verbeteringen.

2.1 Samenloop werkkostenregeling en aftrekbeperking voor gemengde kosten

Het RB is positief over de wijziging van de samenloop werkkostenregeling en aftrekbeperking voor gemengde kosten. Het is prettig om te zien dat belangrijke signalen uit de praktijk worden opgepakt. Deze wijziging zal bij bedrijven zorgen voor een administratieve verlichting en onnodige discussies met de belastingdienst voorkomen. Overigens kan wel ten principale ter discussie worden gesteld of een aftrekbeperking met betrekking tot zakelijke kosten nog van deze tijd is. Het gemengde karakter van onbelaste loononderdelen bevat voor de werkgever geen privé-element en deze kosten zijn volledig vanuit een zakelijk oogpunt gemaakt. Het is vanuit die optiek onjuist dat er voor reële zakelijke kosten een aftrekbeperking in de vennootschapsbelasting van toepassing is. Een dusdanige wijziging van de aftrekbeperking van artikel 8 lid 5 Wet VPB 1969 zou gecombineerd moeten worden met de aftrekbeperking van artikel 3.15 Wet IB 2001 en gaat het kader van deze verzamelwet te buiten. Wel wil het RB meegeven dat een dergelijke aftrekbeperking bij het ontbreken van een privé-element door ondernemers als zeer onrechtvaardig wordt ervaren. Een ander punt is dat de in artikel 8 lid 5 Wet VPB 1969 kosten in aftrek komen tegen 73,5%, waar dit sinds 1 januari 2017 voor ondernemers in de inkomstenbelasting 80% is. Het RB ziet niet in waarom de rechtsvorm van een onderneming de hoogte van de fiscale aftrek van gemengde kosten zou moeten bepalen.

2.2 Aanpassing bezwaarmogelijkheid niet verrekenende belasting in de vennootschapsbelasting

Het RB snapt de voordelen om vast te leggen dat alleen bezwaar (en beroep) openstaat tegen het bij beschikking vastgestelde bedrag aan over te brengen belasting voor zover dat ziet op het laatste jaar en niet op het bedrag dat al bij een eerdere beschikking is vastgesteld. Echter een dergelijke inperking van de bezwaarmogelijkheden dient goed uitgewerkt te worden met aanvullend beleid. Wij constateren dat er nog altijd in de praktijk foutieve beschikkingen worden afgegeven. Er wordt toegezegd dat in het Besluit Fiscaal Bestuursrecht het ambtshalve beleid inzake deze beschikking nader zal worden uitgewerkt. Het is voor het RB niet helder waarom de uitwerking van het nieuwe ambtshalve beleid nog niet heeft plaatsgevonden. Alhoewel het RB de voordelen van de vereenvoudigde systematiek kan volgen, worden de bezwaarmogelijkheden van belastingplichtigen beperkt, terwijl het noodzakelijke aanvullende beleid (de ruimere mogelijkheden van ambtshalve aanpassingen) nog niet is uitgewerkt.

2.3 Creëren wettelijke basis uitstel van betaling zonder invorderingsrente

Het RB is positief over het codificeren van de bepalingen uit het Besluit geruisloze omzetting. Een wettelijke grondslag is te prefereren boven een besluit. Het vervallen van de intrekking van uitstel bij verplaatsing van de feitelijke leiding acht het RB correct in het kader van het EU-recht.

3 Onderdelen commissie toekomstvoorzieningen

3.1 Aanpassing tekst artikel 3.100 Wet IB 2001

In het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 wordt bepaald dat artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is op termijnen of uitkeringen van een niet of niet langer kwalificerende lijfrente, tenzij ter zake van die aanspraak negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen.

Het RB vraagt zich af of met deze aanpassing het beoogde doel: uitbreiding van de definitie van belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen met bepaalde lijfrente uitkeringen, wordt bereikt.

Artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001 luidt:

“1 Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn:

- a. de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen;*
- b. termijnen van lijfrenten als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel b, en in artikel 3.125 en andere periodieke uitkeringen en verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel c, en in artikel 3.126a;”*

Door aanvullend te bepalen dat deze definitie van overeenkomstige toepassing is op bepaalde andere uitkeringen, gaan die andere uitkeringen niet behoren tot de groep uitkeringen die onder de definitie valt. Immers de definitie van onderdeel b is (en blijft) dezelfde vastgestelde groep van uitkeringen.

Om de groep van belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen effectief uit te breiden, lijkt het meer voor de hand te liggen om aan lid 1 een onderdeel e toe te voegen met de volgende tekst:

termijnen of uitkeringen van een niet of niet langer kwalificerende lijfrente, tenzij ter zake van die lijfrente negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. Onder een niet of een niet langer kwalificerende lijfrente wordt verstaan: een aanspraak waarvoor uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, en:

- a. die niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden die in deze wet en de daarop berustende bepalingen aan de aftrek van uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden gesteld; of*
- b. waarbij zich een omstandigheid heeft voorgedaan als bedoeld in artikel 3.133, tweede of derde lid, anders dan bedoeld in onderdeel a.*

3.2 Gelijktrekken uiterste ingangsdatum lijfrenteverzekering en lijfrenterekening en -beleggingsrecht

Het RB onderschrijft de wens om de verschillende lijfrentevormen te harmoniseren, ook voor wat betreft de uiterste ingangsdatum.

Het RB heeft echter bezwaren tegen de technische uitvoering daarvan in dit wetsvoorstel. In de voorgestelde wettekst wordt aansluiting gezocht bij het feitelijk zijn betaald van een uitkering, terwijl het huidige criterium in artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 is dat een termijn moet zijn vastgesteld (of omzetting in een andere zodanige aanspraak nog niet heeft plaatsgevonden). Het vaststellen van een termijn is niet hetzelfde als het feitelijk hebben verricht van een betaling. Het RB voorziet dat deze wijziging in de praktijk tot uitvoeringsproblemen en ongewenste effecten zal leiden.

Ter illustratie daarvan licht het RB toe hoe in de praktijk een lijfrente uitkering doorgaans tot stand komt.

Het lijfrentekapitaal bevindt zich doorgaans in een lijfrenteverzekering en/of een lijfrentebankspaarrekening en/of -beleggingsrecht. Deze producten kenmerken zich in het algemeen daardoor dat zij een einddatum hebben waarop het lijfrentekapitaal uiterlijk overgebracht moet worden naar een nieuw af te sluiten lijfrente-uitkeringsproduct.

De belastingplichtige (of zijn financieel adviseur) doet een (online) aanvraag voor een lijfrente uitkeringsproduct. Reeds bij de aanvraag worden de kenmerken van het lijfrente uitkeringsproduct bekend, en daarmee zijn de lijfrentetermijnen in feite vastgesteld (ook al zijn deze nog afhankelijk van de uiteindelijk door de uitvoerder te ontvangen koopsom). Als die aanvraag is voltooid, is de bankspaarrekening feitelijk geopend en is een IBAN nummer bekend. De uitvoerders van dergelijke uitkeringsproducten hebben ieder hun eigen procedure en doorlooptijd. Allen hebben zij gemeen dat de eerste uitkering pas wordt uitbetaald, enige tijd nadat het lijfrentekapitaal door hen feitelijk is ontvangen. Na ontvangst van het lijfrentekapitaal, dienen de loonadministratie en het betaalproces te worden ingeregeld door de uitvoerder. Doorgaans kennen uitvoerders vaste betaaldaten en vaste deadlines waarop de formaliteiten moeten zijn afgewikkeld om de eerstvolgende betaaldatum te kunnen halen.

Vervolgens dient het lijfrentekapitaal te worden overgeboekt door de uitvoerder van het bestaande lijfrenteproduct naar de uitvoerder van de lijfrente uitkering. Daartoe dient de belastingplichtige (of diens financieel adviseur) een aanvraag tot kapitaaloverdracht te doen bij de uitvoerder waar het lijfrentekapitaal is opgebouwd. Die uitvoerder dient het lijfrentekapitaal over te boeken naar de uitvoerder van de lijfrente uitkering. Daarnaast dient een zogenaamd PSK formulier (Protocol Stroomlijning Kapitaaloverdrachten) gezonden te worden aan de uitvoerder van de lijfrente uitkering. Dit formulier bevat specifieke (fiscale) informatie over bijvoorbeeld het fiscale regime van het kapitaal (lijfrente, stamrecht, pensioen, etc.). Die overboeking verloopt meestal via een tussenrekening bij de uitvoerder van de lijfrente uitkering. De uitvoerder van de lijfrente uitkering verzorgt de administratieve verwerking en overboeking naar de lijfrente bankspaarrekening vanwaar de uitkeringen plaatsvinden. Pas als dat proces is voltooid, kan de feitelijke uitkering starten.

Onder de huidige wettekst van artikel 3.133 Wet IB 2001 is aan de voorwaarden voldaan indien de aanvraag voor de lijfrente uitkering is gedaan uiterlijk op 31 december van het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus zes jaar wordt bereikt, en deze aanvraag daadwerkelijk leidt tot een lijfrente uitkering. Het is niet relevant of de feitelijke verdere implementatie en uitbetaling plaatsvindt enige tijd na die dag.

Dit wetsvoorstel brengt met zich mee dat het gehele aanvraag en kapitaaloverdracht proces voltooid dienen te zijn én wel voor de deadline van de betreffende uitvoerder om de betaalronde nog te halen zodat feitelijk de eerste betaling heeft plaatsgevonden op 31 december van het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus zes jaar wordt bereikt. Buiten het feit dat hiermee bij belastingplichtigen een in feite onzekere (maar fatale!) deadline wordt geïntroduceerd, ontstaat ook een verschil tussen belastingplichtigen al naar gelang waar zij hun lijfrentekapitaal hebben opgebouwd en welke aanbieder zij hebben gekozen om hun lijfrente uitkering te gaan verzorgen.

Overigens merkt het RB nog op dat de genoemde termijnen in geval van overlijden telkens met een jaar worden verlengd.

Vooraf valt niet in te schatten op welke dag de belastingplichtige dit proces moet hebben gestart om zeker te zijn dat zijn lijfrente regulier (dus zonder fiscale sancties) tot uitkering kan komen. Het is zeker niet ondenkbaar dat een aanvraag van een lijfrente uitkering op 1 december niet feitelijk leidt tot een uitkering van een lijfrentetermijn in datzelfde jaar.

Tenslotte merken wij op dat in de voorgestelde tekst van artikel 3.133 Wet IB 2001 een tegenstrijdigheid lijkt te bestaan. In de eerste volzin staat “omdat de omvang van die termijnen nog moet worden vastgesteld”. Bedoelt de wetgever hiermee, dat als er wél een termijn is vastgesteld, dat het voorgestelde artikel 3.133 toepassing mist? Voorbeeld: In de loop van 2026 bereikt de gerechtigde de AOW gerechtigde leeftijd plus 5 jaar. Op 1 december 2027 zet de gerechtigde de uitkering van de uitgestelde lijfrente om naar een ingegane bancaire lijfrente, waarbij de eerste termijn wordt uitbetaald in januari 2028. Dan is volgens dit wetsvoorstel 31 december 2027 de relevante uiterste termijn en de uiterlijke datum waarop er een uitkering gedaan zou moeten zijn. Echter, in dit geschetste geval is er geen lijfrente waarvan de termijnen nog niet zijn vastgesteld en mist het voorgestelde artikel 3.133 Wet IB 2001 dus toepassing.

Deze laatste opmerking roept ook de vraag op wat het beoogde gevolg is van een in 2024 expirerende lijfrente, waarbij de gerechtigde in dat jaar ook de AOW gerechtigde leeftijd plus vijf jaar bereikt. En dat in de loop van 2025 een uitkering wordt vastgesteld, die voor het eerst uitkeert in de loop van 2026. Op grond van de huidige wettekst van artikel 3.133 lid 3 is dit tijdig. Op grond van de nieuwe wettekst 2026 naar wij begrijpen niet meer. Wordt dan als gevolg van de wettekst 2026 per 1 januari 2026 de waarde alsnog in de heffing betrokken?

Oplossingsrichting

Het RB stelt voor om voor de formulering uit de huidige wettekst van artikel 3.133 Wet IB 2001 te handhaven en het woord ‘vastgesteld’ te blijven gebruiken in plaats van ‘uitgekeerd’, al dan niet in combinatie met een eerste feitelijke betaling vóór 1 april van het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus zeven jaar wordt bereikt.

3.3 Verduidelijking overgang bancaire lijfrente bij overlijden

Het RB heeft kennis genomen van de in dit wetsvoorstel opgenomen verduidelijking bij de overgang krachtens erfrecht van een bancaire lijfrente. De voorgestelde wijzigingen maken naar het oordeel van het RB meer duidelijk wat de bedoeling is van de wettekst namelijk: het afgrenzen van een groep mogelijke gerechtigden.

Eénieder die tot de groep van erfgenamen en/of legatarissen behoort kan een bancaire lijfrente fiscaal zuiver verkrijgen. In de verdeling van de nalatenschap, kunnen de erfgenamen de bancaire lijfrente vrijelijk toedelen onder hen.

Het RB signaleert dat het overlijden tevens met zich meebrengt dat het huwelijk eindigt. Een bestaande huwelijksgoederengemeenschap dient dan op grond van het huwelijksvermogensrecht te worden verdeeld. Indien de bancaire lijfrente onderdeel uitmaakt van een huwelijksgoederen gemeenschap, zal de bancaire lijfrente eerst moeten worden verdeeld. Daarbij moet worden bepaald welk deel van de lijfrente in de nalatenschap valt en welk deel aan de langstlevende echtgenoot wordt toegerekend. Naar het RB aanneemt, zijn partijen vrij om de lijfrente in het kader van de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap geheel toe te rekenen aan de nalatenschap, dan wel geheel aan de langstlevende echtgenoot. Immers zonder die mogelijkheid, zou de voorgestelde wettekst slechts deels effectief kunnen zijn (namelijk enkel op het deel van de bancaire lijfrente dat krachtens het huwelijksvermogensrecht tot de nalatenschap is gaan behoren).

Het RB signaleert hetzelfde voor de aanspraken op een uitkering uit hoofde van de oudedagsverplichting (ODV).

4 Conclusie

Over het algemeen is het RB positief over de wijzigingen. Wel vraagt het RB aandacht voor de ruime formulering van de aftrekbeperking met betrekking tot zakelijke kosten in artikel 3.15 Wet IB 2001 en artikel 8 lid 5 Wet VPB 1969. Ook is het verschil tussen de 73,5% aftrek in artikel 8 lid 5 Wet VPB 1969 en de 80% in de wet IB 2001 voor gemengde kosten niet onderbouwd. Het RB constateert dat de bezwaarmogelijkheden voor niet verrekende

belasting in de vennootschapsbelasting worden ingeperkt, zonder dat de noodzakelijke beleidswijzigingen in het Besluit Fiscaal Bestuursrecht gereed zijn. De wettelijke basis voor uitstel van betaling zonder invorderingsrente is logisch en geeft geen reden tot verder commentaar.

Het RB stelt een alternatieve wettekst voor om niet of niet langer kwalificerende lijfrenten te kunnen belasten.

Verder schetst het RB bezwaren tegen de technische uitvoering bij het gelijktrekken van de uiterste ingangsdatum van een lijfrenteverzekerings, lijfrenterekening en lijfrentebeleggingsrecht. Als oplossingsrichting stelt het RB voor om voor de formulering uit de huidige wettekst van artikel 3.133 Wet IB 2001 te handhaven en het woord ‘vastgesteld’ te blijven gebruiken in plaats van ‘uitgekeerd’, al dan niet in combinatie met een eerste feitelijke betaling vóór 1 april van het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus zeven jaar wordt bereikt.

Ten aanzien van het codificeren van bestaand beleid met betrekking tot lijfrenterekeningen en lijfrentebeleggingsrechten bij een verdeling in het kader van een echtscheiding of scheiding van tafel en bed vraagt het RB aandacht voor de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap. Naar het RB aanneemt, zijn partijen vrij om de lijfrente in het kader van de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap geheel toe te rekenen aan de nalatenschap, dan wel geheel aan de langstlevende echtgenoot. Immers zonder die mogelijkheid, zou de voorgestelde wettekst slechts deels effectief kunnen zijn (namelijk enkel op het deel van de bancaire lijfrente dat krachtens het huwelijksvermogensrecht tot de nalatenschap is gaan behoren).

Het RB signaleert hetzelfde voor de aanspraken op een uitkering uit hoofde van de oudedagsverplichting (ODV).

Den Haag, 28 mei 2025

Commissies Winst en Toekomstvoorzieningen in samenwerking met Bureau Vaktechniek